

Kulatý stůl
Praha, 31. 1. 2012

Stárnutí obyvatelstva

aktualizace projekce ČSÚ 2009

Terezie Štyglerová, ČSÚ
Miroslav Šimek, ČSÚ

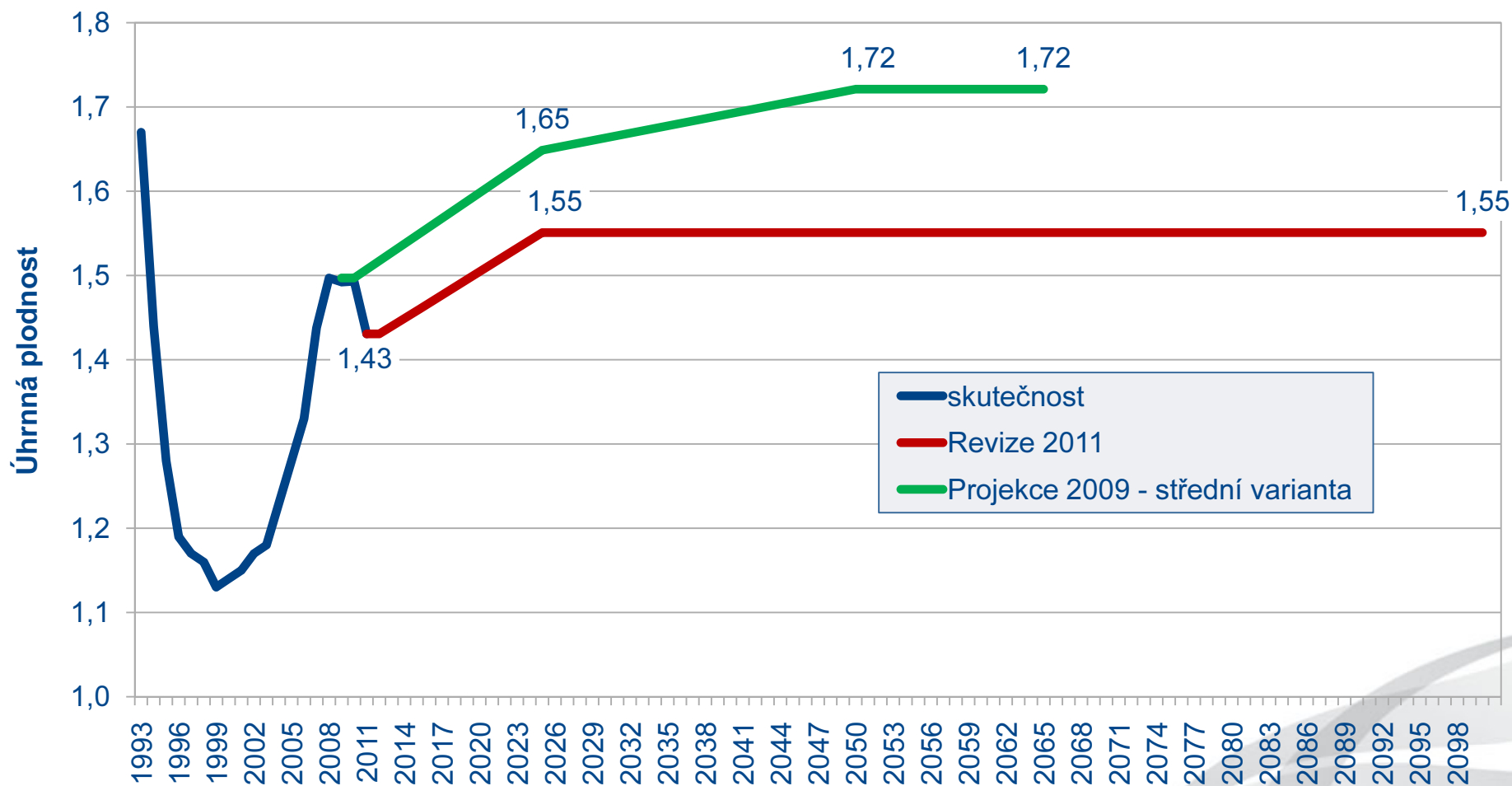
O aktualizované projekci (Revize 2011)

- aktualizace o reálná data za roky 2009 a 2010, rok 2011 odhad na podkladě údajů za leden až listopad 2011
- pouze jedna varianta vycházející ze střední varianty, avšak jako předpoklad pro vývoj plodnosti byla použita úroveň z nízké varianty (v reakci na vývoj v roce 2011)
- horizont projekce 2100 (pro období 2066-2100 ponechány parametry z roku 2065)
- nevychází z předběžných výsledků sčítání lidu (nová projekce bude vypracována až budou definitivní výsledky)
- jedná se o účelový výpočet u příležitosti konání tohoto kulatého stolu, podrobné výstupy nejsou určeny ke zveřejňování

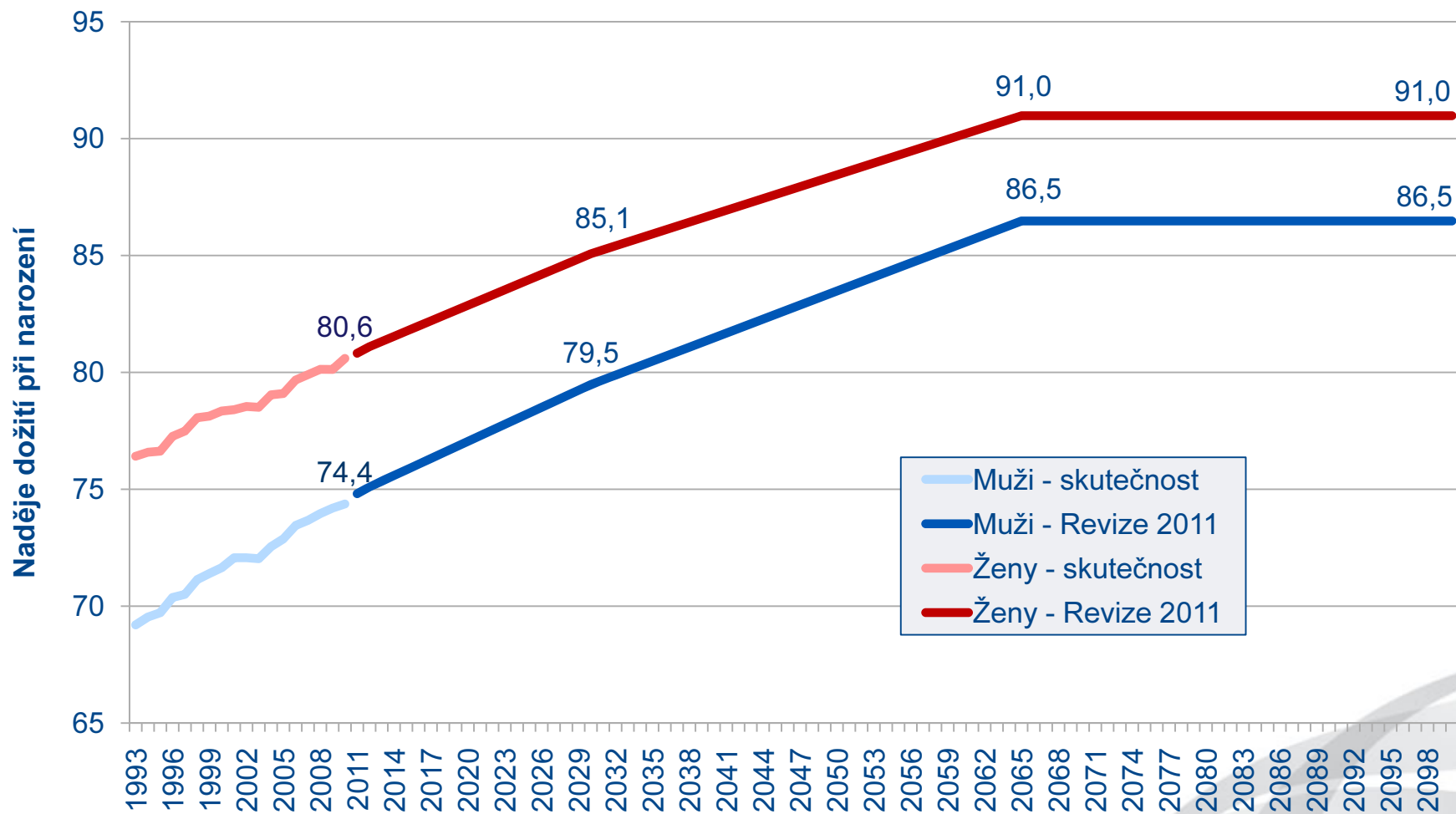
Předpoklady projekce – plodnost

- dále poroste průměrný věk žen při narození dítěte - ze současných 29,6 let na 30,3 let

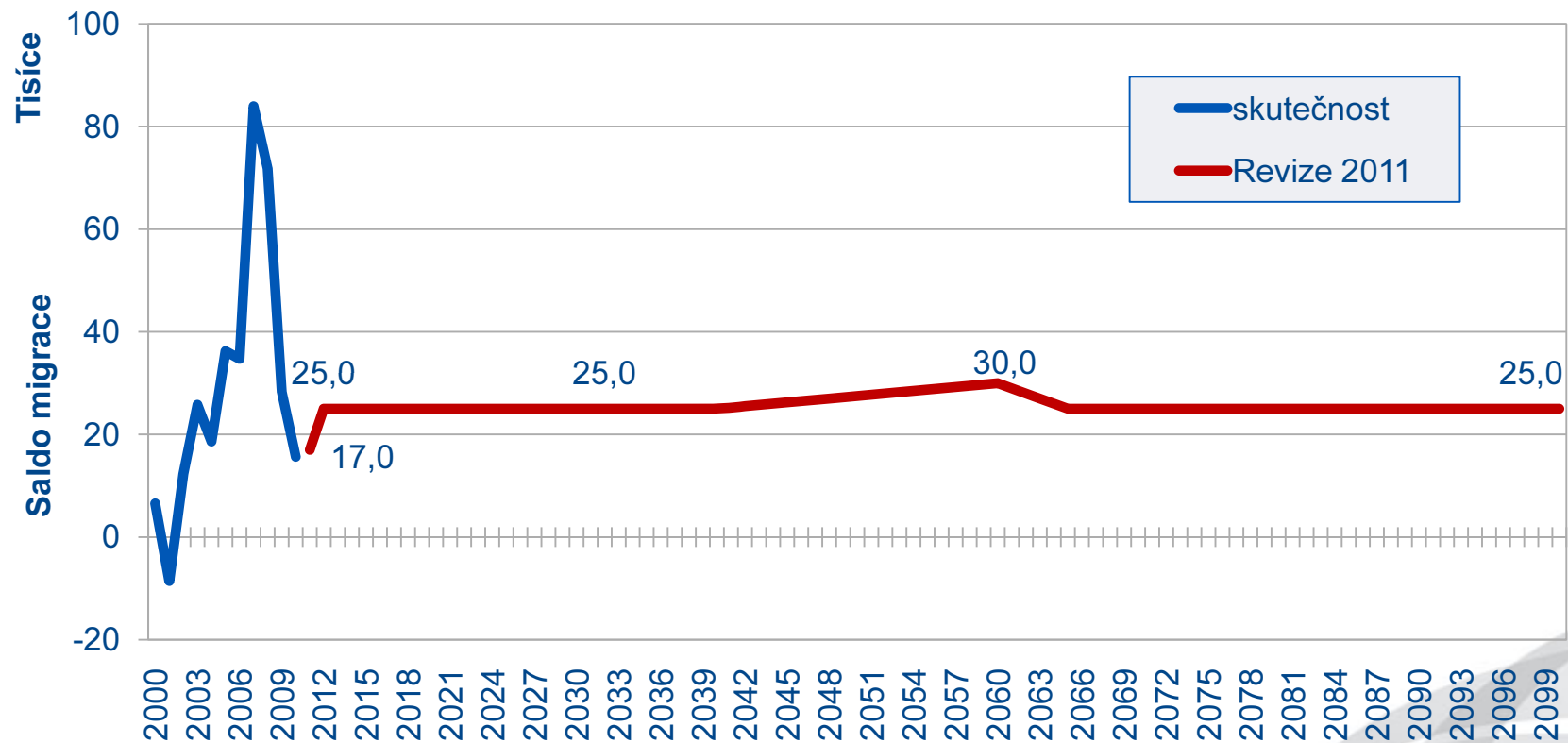
Předpoklady projekce – úmrtnost

- výraznější růst naděje dožití očekáván u mužů – sníží se tak tzv. nadúmrtnost mužů ze současných 6,2 roku na 4,5 v roce 2065

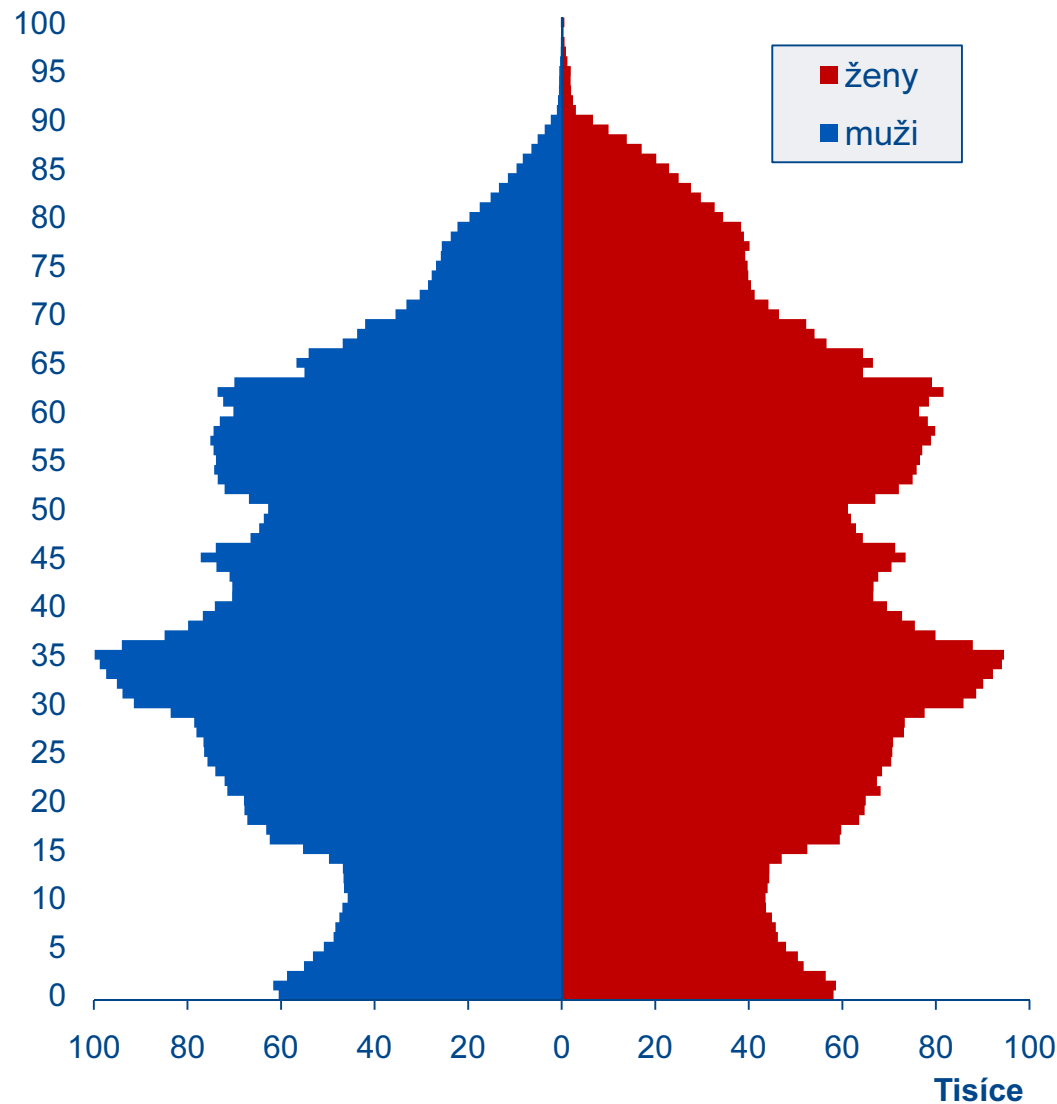

Předpoklady projekce – zahraniční migrace

- pro období 2041-2060 každoroční přírůstky migrací navyšovány o 250 osob ročně jako reakce na zintenzivnění růstu počtu seniorů vlivem odchodu silných populačních ročníků ze 70. let do této věkové kategorie
- v současnosti 60 % migračního salda tvoří muži, v projekci bylo založeno sblížení poměru mužů a žen

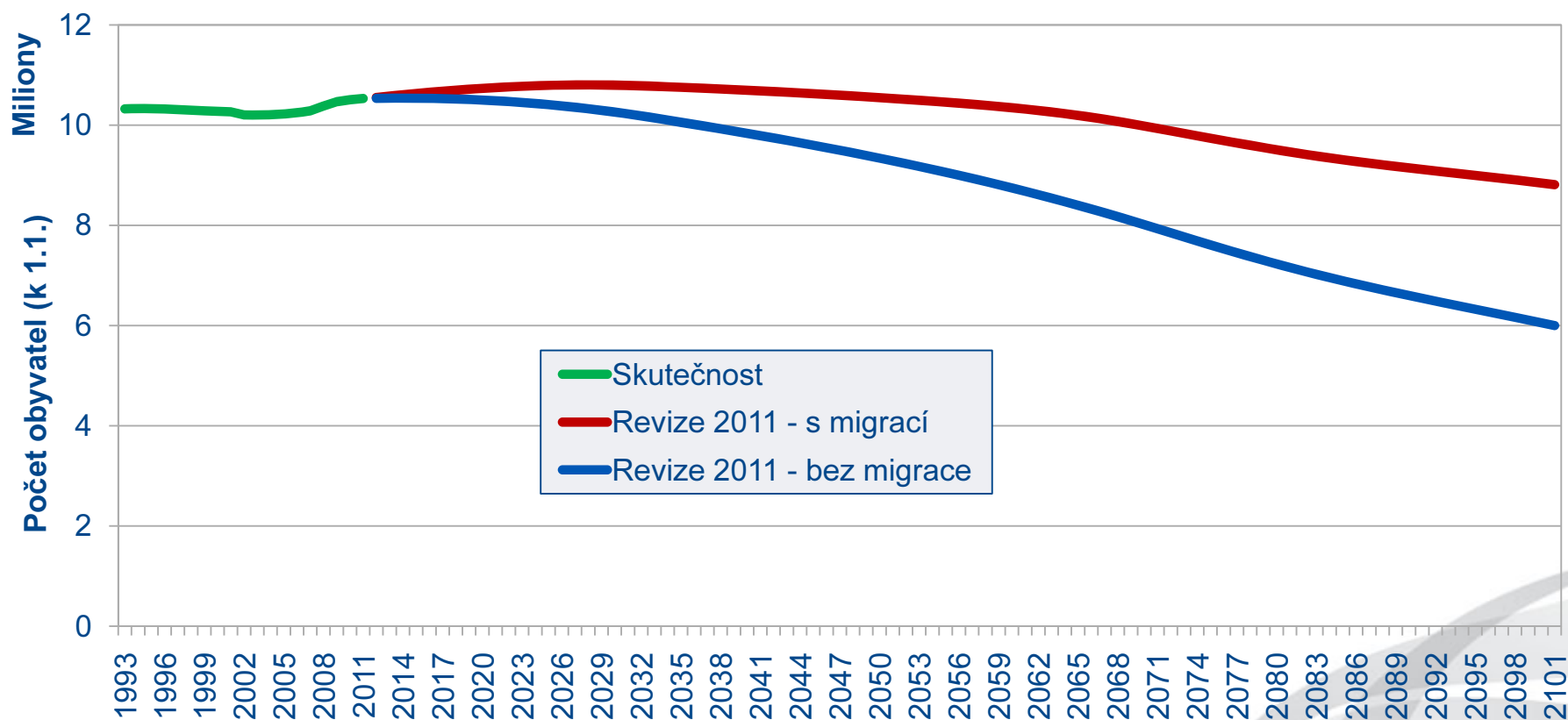
Výchozí věková struktura (1.1.2011)

- současná věková struktura je velice nepravidelná
- budoucí vývoj bude do značné míry determinován současnými nepravidelnostmi věkového složení - jednotlivými věkovými kategoriemi budou procházet silné a slabé ročníky narozené v někdejších vlnách vysoké a nízké porodnosti, které budou spolu s očekávanými demografickými trendy plodnosti, úmrtnosti a migrace měnit počty osob v jednotlivých věkových skupinách

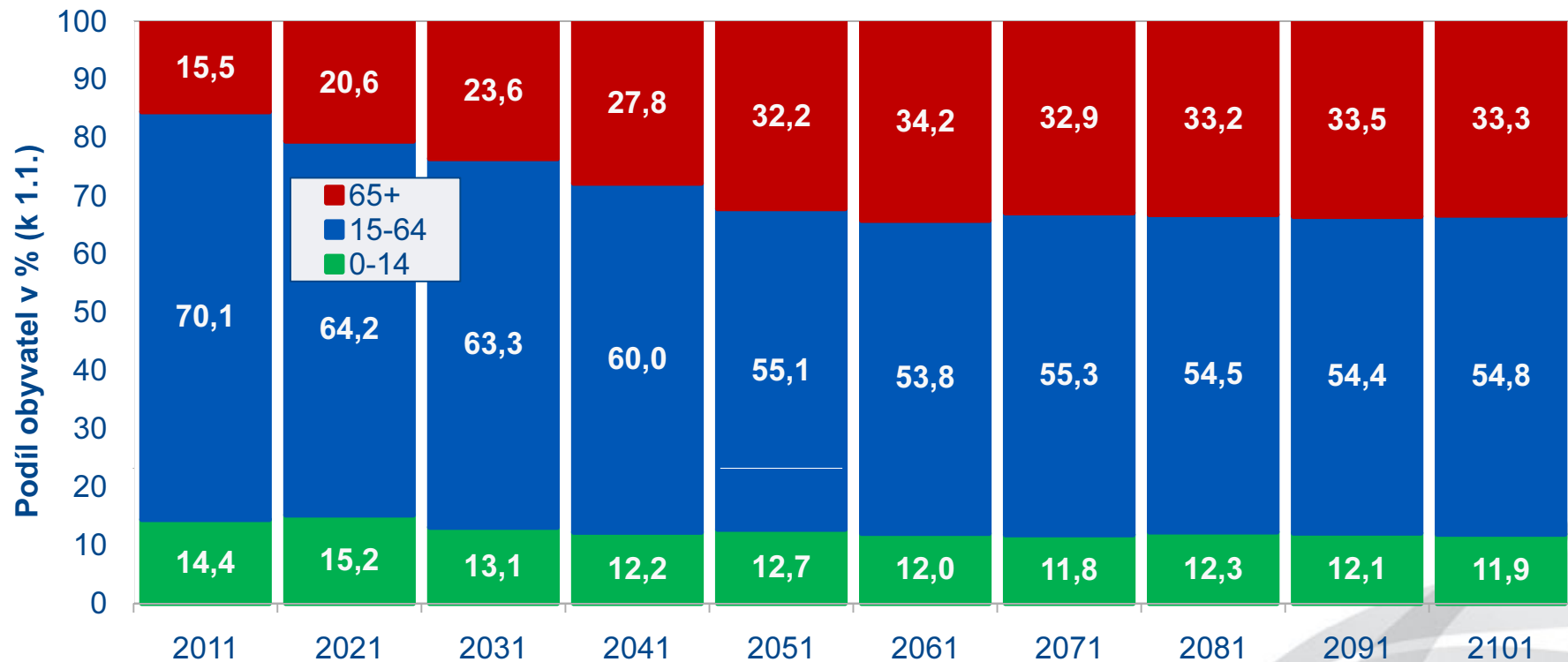
Vývoj počtu obyvatel (k 1.1.)

- s migrací růst počtu obyvatel do roku 2027 na 10,804 mil.
- bez migrace růst jen do roku 2013 (poslední rok přirozeného přírůstku) na 10,538 mil.
- 1.1.2101 rozdíl v počtu obyvatel dle varianty s a bez migrace ve výši 2,8 mil.

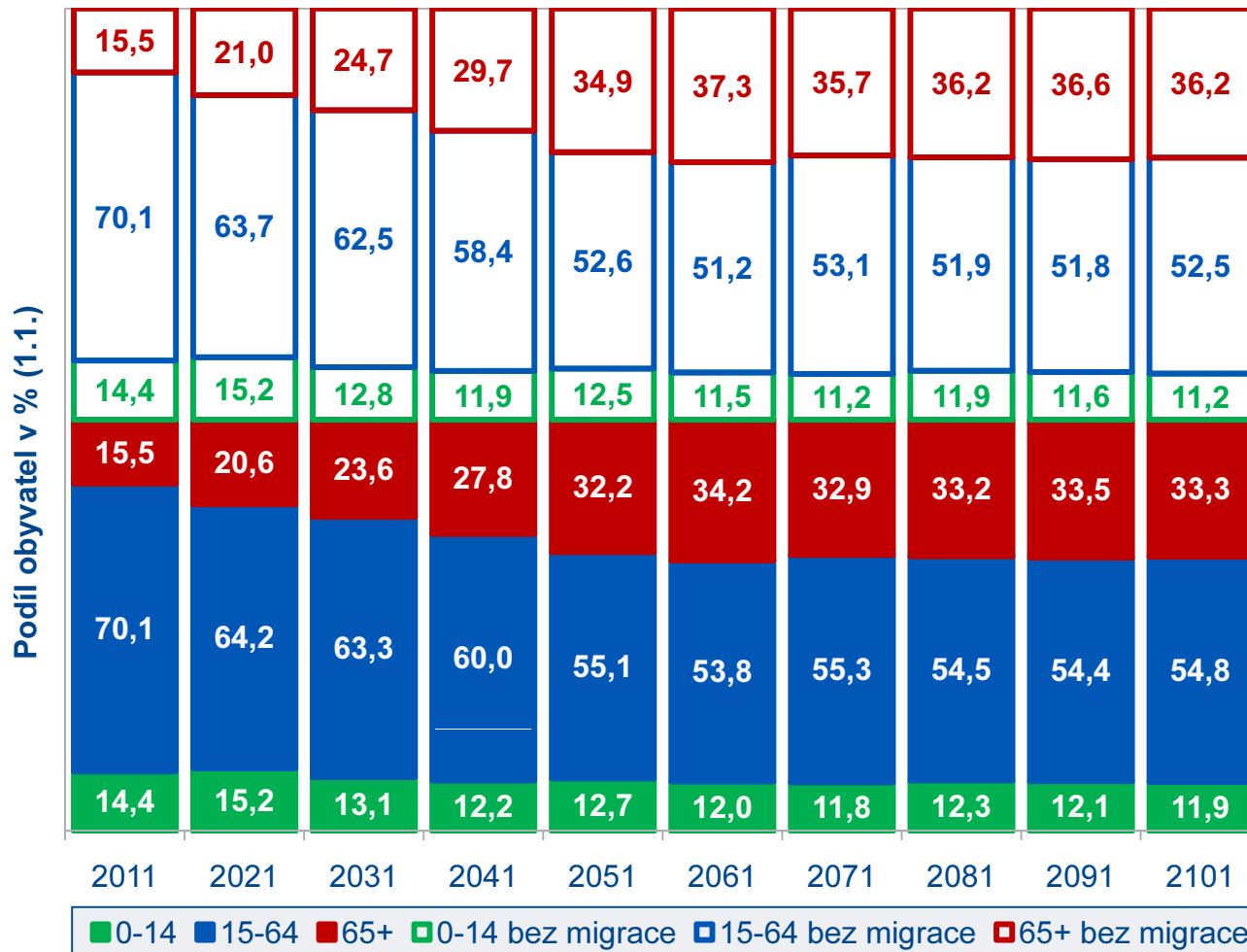

Vývoj věkového složení (k 1.1.) základní věkové skupiny – %

- věková struktura obyvatel ČR se významně změní – **populace výrazně zestárne**
- až do roku 2060 každoroční růst podílu osob 65+ v populaci, na 34,3 % k 1.1.2060
- podíl osob ve věkové skupině 15-64 se sníží; ve 2. polovině století bude oproti současnému stavu nižší o 15-16 procentních bodů
- o 2,5 procentního bodu se sníží podíl dětí v populaci

Vývoj věkového složení (k 1.1.) základní věkové skupiny – %

Nulová migrace

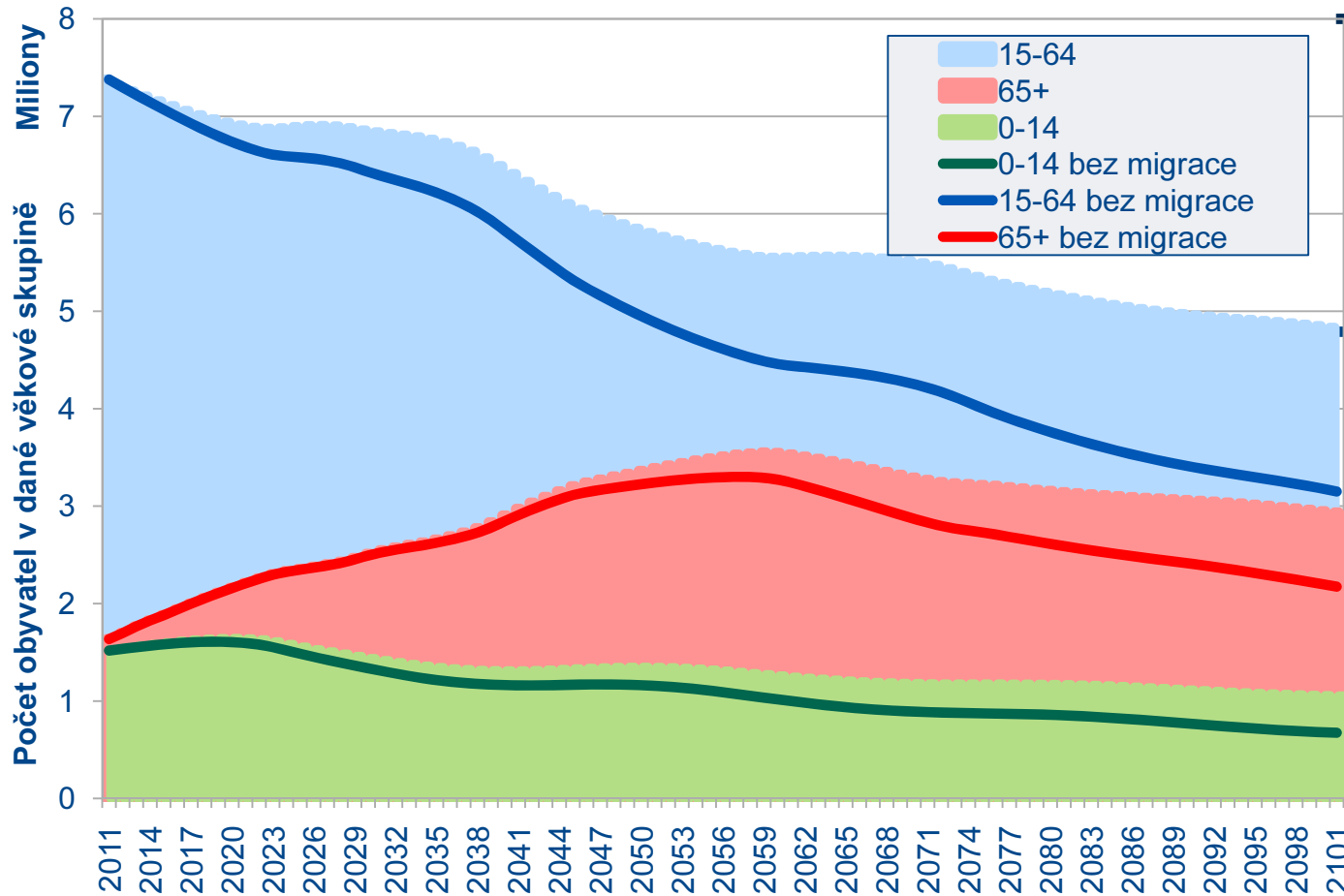
- nižší podíl dětí v populaci
- nižší podíl osob v EA věku
- vyšší podíl seniorů

= rychlejší demografické stárnutí

- populační úbytky dříve a výraznější

Ani masivnější imigrace trend stárnutí nezvrátí

Vývoj věkového složení (k 1.1.) základní věkové skupiny – absolutně

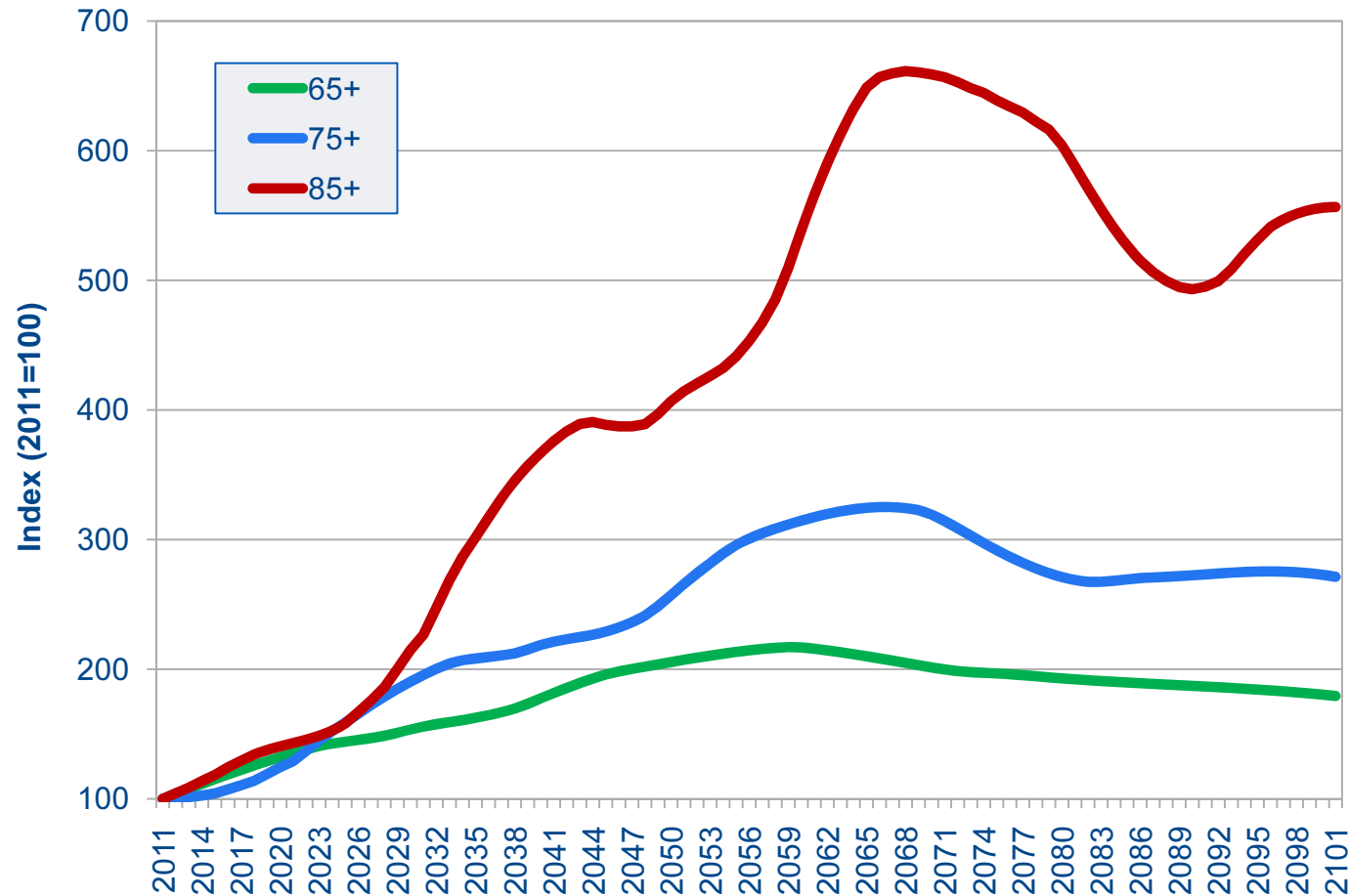

počet obyvatel ve věku **65+** se v maximu k 1.1.2059 oproti současnému stavu více než zdvojnásobí, v horizontu projekce klesne na 1,8 násobek

počet osob ve věku **15-64 let** dosáhl maxima k 1.1.2009, dále se bude v celkovém trendu snižovat, s 2 krátkými obdobími nepatrného růstu (2023-2026 a 2060-2064); *bez migrace trvalé snižování*, v horizontu projekce rozdíl ve výši 1,68 mil. osob.

početní růst věkové skupiny **děti do 15 let** do roku 2019, poté pokles, 2040-2049 období růstu

Vývoj početnosti seniorů dle věku

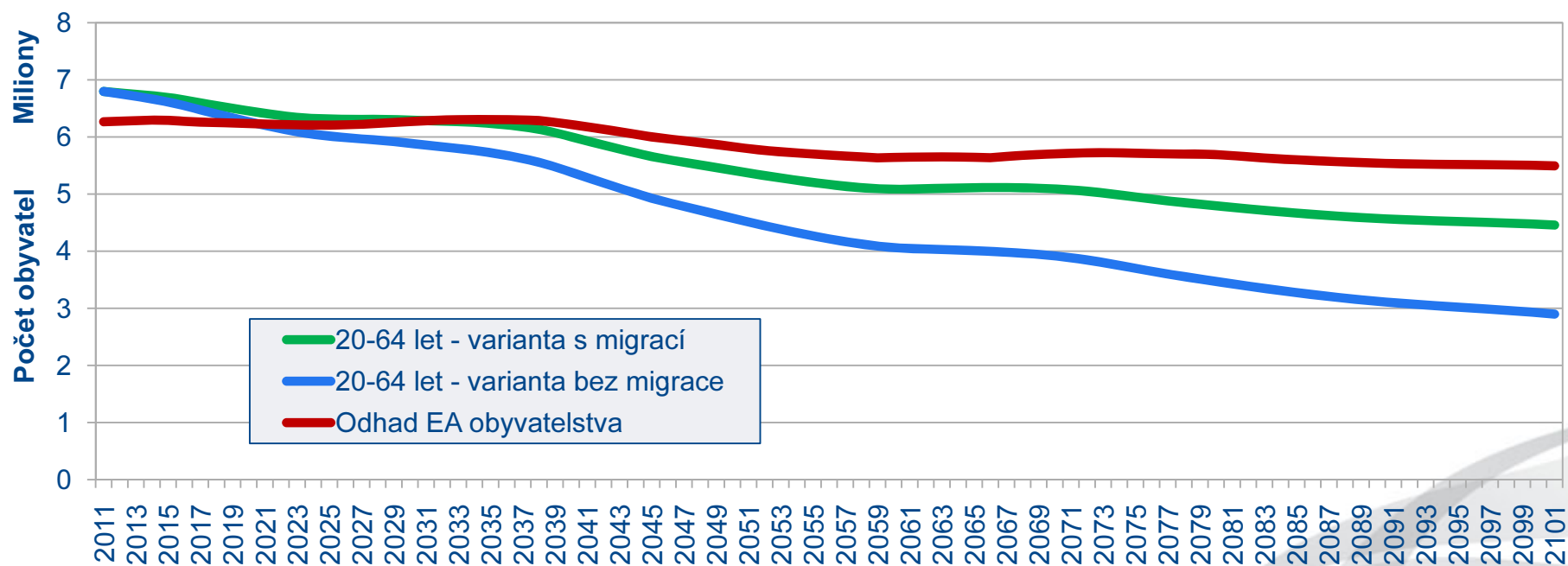
- **Nejrychleji bude přibývat osob v nejvyšším věku:** počet osob ve věku nad 85 let se v maximu k 1.1.2068 zvýší na 6,6 násobek:
1.1.2011: 154,5 tis.
1.1.2068: 1,022 mil.
- = každý 10. obyvatel bude starší 85 let
1.1.2090 (lokál. min.): 762,1 tis.

- **65+**
max. 2059-2060
2,17 násobek současného stavu

Počet obyvatel 20-64 let a odhad EA obyvatelstva (k 1.1.)*

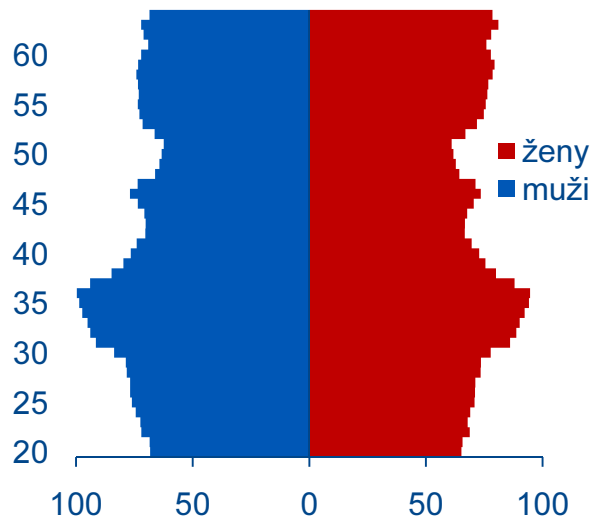
* odhad ekonomicky aktivního obyvatelstva (EA) byl proveden odečtením odhadu počtu osob s nárokem na starobní důchod (STD) od obyvatel ve věku 20 a více let

- v roce 2030 dojde k vyrovnání věku s nárokem na starobní důchod na 65 let pro muže a ženy
- vlivem dalšího (neomezeného) prodlužování věku nároku na STD se pokles počtu osob v EA věku zpomalí

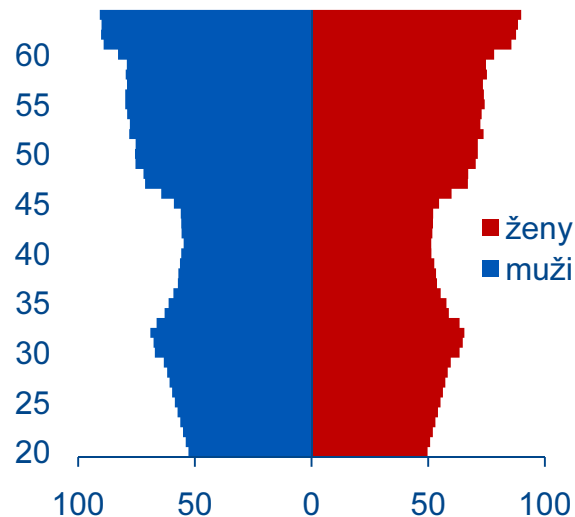

Věkové složení obyvatel 20-64 let (k 1.1.)

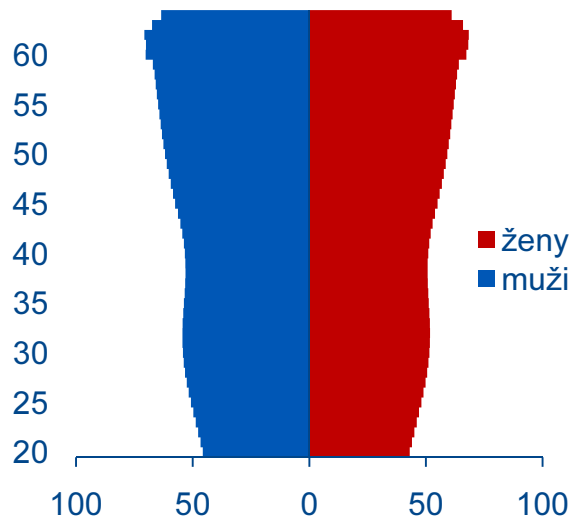
2011
prům. věk 42,2

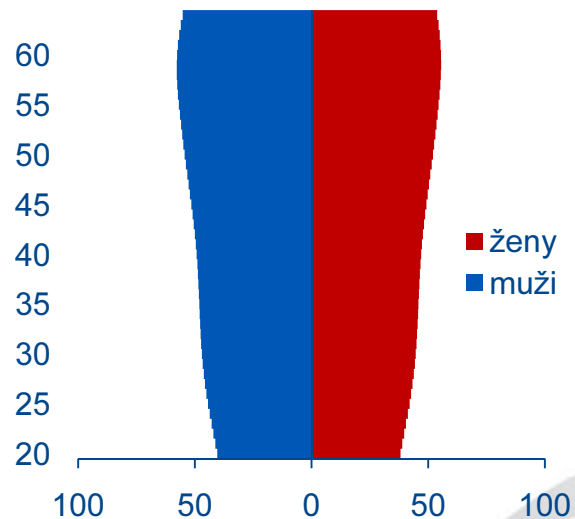
2041
prům. věk 44,4

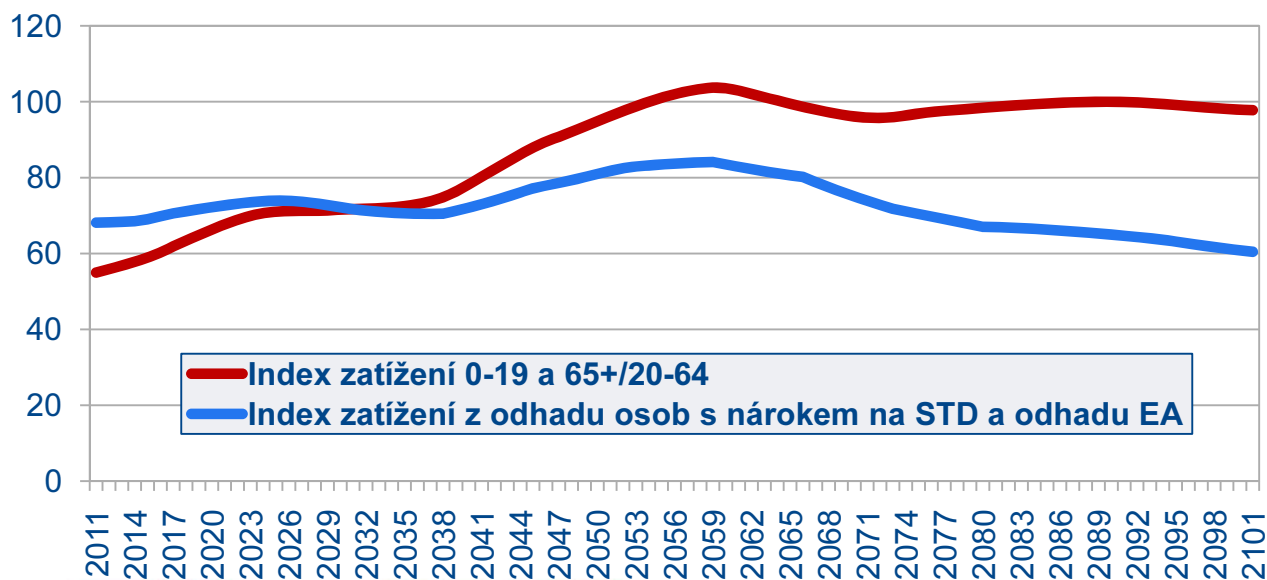
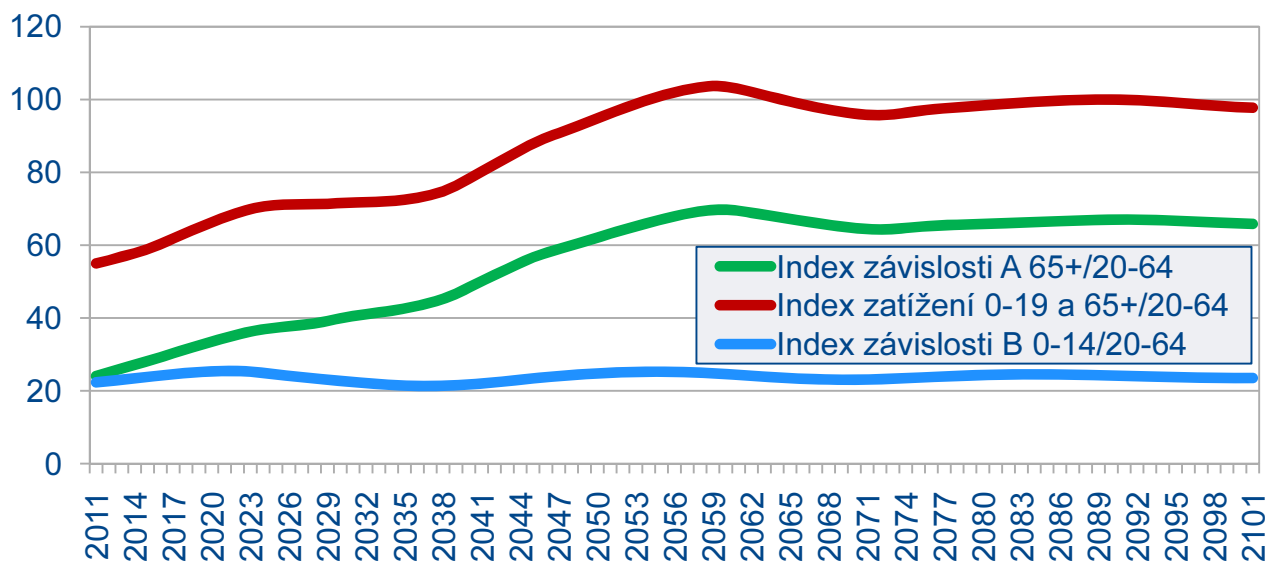
2071
prům. věk 44,0

2101
prům. věk 43,8

Indexy závislosti a ekonomického zatížení

- z ekonomicky závislých věkových skupin bude skupina seniorů výrazně početnější než skupina dětí do 15 let věku
- zatímco dnes na 1 osobu ve věku 0-19 a 65+ připadají skoro 2 osoby ve věku 20-64, v období 2054-2064 (s max. 2059-2060) bude počet „závislých“ dokonce vyšší než „nezávislých“
 - v období 2085-2093 počty opět vyrovnány
- po odhadu EA obyvatelstva (z výpočtu odhadu osob s nárokem na STD) bude index ekonomického zatížení v závěru prognózovaného období (po r. 2077) nižší než dnes

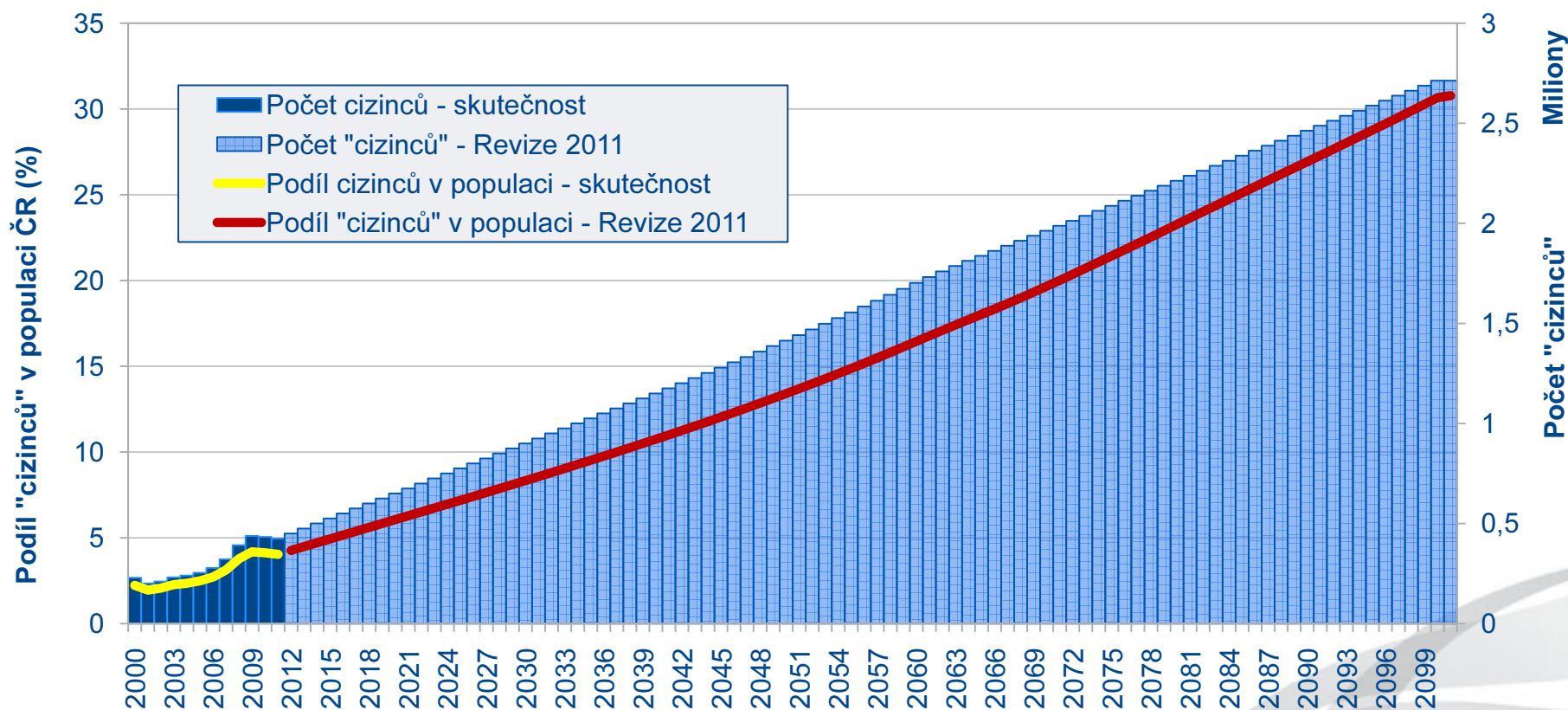
Vývoj počtu a podílu „cizinců“

- zastoupení cizinců v populaci ČR (aktuálně 4 %), **podíl kumulovaného salda migrace** na celkovém počtu obyvatel by činil k

1.1.2051: 13,6 %

1.1.2101: 31,0 %

(část salda by mohli být občané ČR; část cizinců se stane občany ČR)

Hlavní závěry – vývoj ekonomicky aktivního obyvatelstva

- absolutní i relativní velikost skupiny potenciálně ekonomicky aktivních obyvatel (aproximace věkovou skupinou 20-64letých) se v celkovém trendu bude snižovat, zmírnění přinese schválené prodlužování odchodu věku do starobní důchodu, např. pro ročník narození 2025 až po dovršení věku 75 let
- věkové složení EA obyvatelstva bude determinováno zejména průchodem silných a slabších populační ročníků tímto věkovým intervalem
- nenaplněné předpoklady migrace by znamenaly mimořádné úbytky obyvatel včetně EA obyvatelstva

Děkujeme za pozornost

Terezie Štyglerová

tel.: 274 054 063, email: terezie.styglerova@czso.cz

Miroslav Šimek

tel.: 274 054 178, email: miroslav.simek@czso.cz

Oddělení demografické statistiky

